

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczona, na dzień 1 stycznia 1999 r., nie udowodniła 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 21 lat , 7 miesięcy i 8 dni stażu sumarycznego i nie zaliczył wnioskodawczyni do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu zatrudnienia.

/decyzja k.19 plik I akt ZUS/

W dniu 15 września 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. K. od powyższej decyzji. Odwołująca wskazała , że od 1 września 1976 r. pracowała na stanowisku piekarza stołowego , a obowiązki te wykonywała w następujących zakładach pracy: Przedsiębiorstwie (...) - oddział produkcji, Firmie Produkcyjno – Handlowej (...), a także w piekarni (...). J. K. podkreśliła , że we wskazanych okresach wykonywała obowiązki pracownicze w wysokim zapyleniu oraz wysokiej temperaturze.

/odwołanie k.2/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 24 września 2015 r., organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał , że, zgromadzone w niniejszej sprawie dokumenty, wskazują ,że: w okresie od 1 września 1976 r. do 31 sierpnia 1989 r. (tj. podczas pracy w Produkcyjno – Handlowej Spółdzielni (...) w Ł.) pracowała na stanowisku „ piekarza – operatora” , w okresie od 1 września 1989 r. do 31 marca 1991 r. (tj. podczas pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowo – Handlowym (...) Sp. z o.o.) pracowała na stanowisku „ piekarza stołowego” , a od 6 lutego 1991 r. do 31 marca 1991 r. wnioskodawczyni wykonywała obowiązki „ stołowej”. W ocenie organu rentowego świadectwa pracy wystawione wnioskodawczyni za ww. okresy nie pozwalają zakwalifikować tych okresów do pracy w warunkach szczególnych.

/odpowiedź na odwołanie k.3-3 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. urodziła się (...) Ma wykształcenie zawodowe. Z zawodu jest piekarzem. Ukończyła zasadniczą szkołę zawodową , uzyskując zawód piekarza .

/okoliczności bezsporne, świadectwo ukończenia zasadniej szkoły zawodowej 20.01.1979r. – okazane na rozprawie w dniu 9.03.2016r. k. 25 odwr./

W dniu 24 czerwca 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę, po którego rozpatrzeniu, ZUS wydał - zaskarżoną decyzję ze wskazanym i mówionym powyżej, uzasadnieniem.

/wniosek plik I akt ZUS , decyzja k.19 plik I akt ZUS/

W dniu 24 czerwca 2015 r. J. K. wniosła o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

/wniosek plik I akt ZUS/

Ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentowała ponad 20 lat ogólnego stażu pracy (21 lat , 7 miesięcy i 8 dni).

/okoliczność bezsporna/

J. K. od dnia 18 maja 1979 r. legitymuje się uprawnieniami wykwalifikowanego piekarza. Zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie piekarza ukończyła 20 stycznia 1979 r.

/okoliczności bezsporne/

W okresie **od 1 września 1976 r. do 31 sierpnia 1989 r.** J. K. była zatrudniona w Produkcjo – Handlowej Spółdzielni (...) w Ł. na stanowisku piekarza - operatora. W ramach powierzonych obowiązków pracowniczych wnioskodawczyni zajmowała się **formowaniem pieczywa** (m.in. bułek , chałek), nadając im , pożądany, kształt , przy stole. J. K. w zakresie wykonywanych obowiązków pomagała piecowemu przy **załadunku pieczywa do pieca** (pieczywo układała na łopacie , a do pieca łopatę wsuwał piecowy) . Wnioskodawczyni nie zajmowała się przygotowaniem ciasta. W miejscu pracy wnioskodawczyni panowało duże zapylenie oraz wysoka temperatura. J. K. pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zeznania świadków : M. O. k.26 , V. S. k.26 – 26 odwrót oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:06:00 – 00:06:49 płyta CD k.47 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.25 odwrót , świadectwo pracy k.4/

W okresie **od 1 września 1989 r. do 31 marca 1991 r.** J. K. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie Produkcjo – Usługowo – Handlowym (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku piekarza stołowego. W ramach powierzonych obowiązków pracowniczych wnioskodawczyni zajmowała się **ważeniem ciasta na chleb, formowaniem pieczywa, w celu nadania , pożądanemu kształtu** oraz pomocą **piecowemu**, polegającej na podawaniu desek , blach , na których układała ukształtowane formy piekarnicze . [A wsadem do pieca zajmował się piecowy]

/świadectwo pracy k.5 plik I akt ZUS , dokumentacja pracownicza wnioskodawczyni k.14 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:06:00 – 00:06:49 płyta CD k.47 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.25 odwrót , świadectwo pracy k.4/

W okresie **od 6 maja 1991 r. do 31 marca 1993 r.** wnioskodawczyni była zatrudniona w Piekarni (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku piekarza stołowego. W związku z powierzonymi obowiązkami J. K. zajmowała się czynnościami związanymi z **wypiekiem chleba** , a także czynnościami związanymi z **formowaniem pieczywa** czyli nadawaniu produktom piekarniczym , pożądanego kształtu.

/świadectwo pracy k.5 plik I akt ZUS , zeznania świadka P. D. min.00:02:20 – 00:06:00 płyta CD k. 47 oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:06:00 – 00:06:49 płyta CD k.47 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.25 odwrót/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy , w tym w aktach ZUS. Ponadto Sąd oparł się na osobowych źródłach dowodowych : zeznaniach świadków: P. D. , byłego pracodawcy wnioskodawczyni , który, z uwagi na bezpośredni nadzór nad, wykonywanymi przez nią , czynnościami, mógł realnie ocenić charakter jej pracy , V. S. i M. O., które wspólnie z wnioskodawczynią, pracowały w Spółdzielni (...), miały zatem możliwość obserwowania , faktycznie wykonywanych przez wnioskodawczynię, czynności oraz zeznaniach wnioskodawczyni . Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i wnioskodawczyni, dotyczących wykonywanej przez nią pracy w powyżej wskazanych zakładach. Zeznania te są spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają .Ponadto znajdują one potwierdzenie w dokumentach dotyczących stosunku pracy wnioskodawczyni w powyższych zakładach. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności pozwalających na odmówienie im wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okresy pracy ubezpieczonej : w Produkcyjno – Handlowej Spółdzielni (...) w Ł. od 1 września 1976 r. do 31 sierpnia 1989 r. , w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowo – Handlowym (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od 1 września 1989 r. do 31 marca 1991 r. oraz w Piekarni (...) od 6 maja 1991 r. do 31 marca 1993 r. były okresami pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią **art.184 ust.1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały **zaliczone prace przy wypieku pieczywa (Wykaz A Dział X punkt 11).**

Należy także wskazać, iż prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420).

Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie, przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że w spornych okresach wnioskodawczyni wykonywała **czynności związane z wypiekiem pieczywa** i była narazona na tak szkodliwe dla zdrowia czynniki jak wysoka temperatura czy też zapylenie. Oczywiście jest, że J. K. jako wykwalifikowany piekarz, zajmowała się także czynnościami związanymi z **formowaniem pieczywa, które to czynności są wprost związane z wypiekiem pieczywa**. Pieczywo, bowiem, nie stanowi bezkształtnej masy, ale uformowane – przez człowieka, pożądane spożywczo - produkty piekarnicze.

W tym miejscu wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego, przepisy dotyczące przyznawania emerytury w obniżonym wieku, powinny być ściśle interpretowane, tak jednocześnie ich wykładania nie może być na tyle skrajna i restrykcyjna, by prowadziła do absurdalnej sytuacji, gdy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach uznaje się tylko i wyłącznie czynności wymienione w wykazie A załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia, wykonywane ciągle przez cały obowiązujący pracownika czas pracy, bez jakichkolwiek przerw i bez wykonywania innych czynności, które są jednak immanentnie związane ze stanowiskiem pracy zajmowanym przez ubezpieczonego. Takie przyjęcie uniemożliwiałoby w praktyce przyznanie komukolwiek prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze z tego względu, że żaden z ubezpieczonych nie spełniałby takich wymogów./por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 lutego 2012 r., sygn. akt III AUa 1644/11/

Wyżej przytoczone ustalenia pozwalają przyjąć, iż ubezpieczona legitymuje się zarówno wymaganym ogólnym stażem pracy jak i ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, ukończyła wymagany wiek, złożyła wniosek o

przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa co uprawnia ją do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Na mocy **art. 129 ust. 1** ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. J. K. złożyła wniosek o emeryturę w dniu 24 czerwca 2015 r. , a wiek 55 lat uzyskała w **dniu 23 lipca 2015** roku , a zatem prawo do emerytury należało przyznać wnioskodawczyni od tego dnia.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. i orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego; wyrazić zgodę na wypożyczenie akt ZUS pełnomocnikowi ZUS